

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1602-4/2014
Érkezett:	2014 NOV 11.
Példány:	3
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	<i>mi</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,

 a Tisztelt Alkotmánybíróság IV/1602-1/2014 ügyszámú alkotmánybírósági panasz hiánypótlás felhívásának eleget téve az alábbi határozott

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 16. § szövegének Alaptörvény ellenességét szíveskedjék megállapítani és azt semmisítse meg.

Indokolás:

1.

Az alkotmányjogi panasz elbírálása során irányadó jogszabályok:

1.1. Magyarország Alaptörvénye B cikk (1) bekezdés

Magyarország független demokratikus jogállam.

XXVIII. cikk (1) bekezdés

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

XXVIII. cikk (7) bekezdés

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

24. cikk (2) bekezdés c) pont

Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját.

24. cikk (3) bekezdés a) pont

Az Alkotmánybíróság a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést.

1.2. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése

Az Alaptörvény 24. Cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

- a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következik be és*
- b) a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy a jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva*

30. § (1) bekezdés

Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított 180 napon belül lehet írásban benyújtani.

2.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 16. §-a az alábbiakat tartalmazza:

A bíróság külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig hivatalból felfüggeszti – a 6. alcímben szabályozott per kivételével – azt a peres eljárást, amelynek tárgya részben vagy egészben a 3. § (1) bekezdése vagy 4. § (1) bekezdése szerinti szerződéses kikötés, illetve amely pert az ilyen szerződéses kikötésen is alapuló követelés érvényesítése iránt a pénzügyi intézmény indított a fogyasztóval szemben. A bíróság a felfüggesztés tárgyában tárgyaláson kívül is határozhat. Az eljárás felfüggesztésére a Pp. 155. §-ában foglaltakat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a felfüggesztést elrendelő bírósági határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

3.

A törvényi rendelkezés az alábbiak miatt ellentétes az Alaptörvénnyel:

3.1. Az Alaptörvény XXXVIII. cikk (1) bekezdése alkotmányos alapjogként rögzíti, hogy független és pártatlan bíróság a peres fél ügyét ésszerű határidőn belül bírálja el.

A panaszhoz mellékeljük a per bíróságának eljárást felfüggesztő végzését. Ebből megállapítható, egyrészt a perbeli érdekelttség ténye, másrészt az, hogy az eljárást a bíróság a fenti törvényhely alkalmazásával felfüggesztette, egyben a jogorvoslat jogát kizárta. A jogorvoslat kizárása a 2014. évi XXXVIII. törvény 16. §-ának rendelkezésén alapul.

A hivatkozott törvény 16. §-a kötelezővé teszi a bíróság számára a peres eljárás felfüggesztését. Ezzel a peres eljárás megakad és olyan helyzet áll elő, melyben az ésszerű befejezés lehetősége megszűnik.

Mindez súlyosan méltánytalan a fogyasztó felperesek számára:

A fogyasztónak a per szünetelése alatt is teljesítenie kell a tisztességtelen feltételeket tartalmazó, valamint az érvénytelen szerződések alapján megemelt havi törlesztő részleteket. A törvény nem rendelkezik arról, hogy a felfüggesztés időtartama alatt a jogtalanul megemelt törlesztő részletet a fogyasztónak nem kell megfizetnie. Mindemellert a pénzügyi intézménynek a felfüggesztés időtartama alatt is jogában áll a

fogyasztóval kötött kölcsönszerződést felmondani olyan oknál fogva is, hogy az a tisztességtelenül megemelt törlesztő részletet nem fizeti meg.

A fogyasztónak tehát elemi érdeke fűződik ahhoz, hogy a tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmazó, illetve az érvénytelen szerződések alapján rájuk terhelt kötelezettséget peres eljárás lefolytatásával a bíróság ésszerű határidőben meghozott ítélettel megszüntesse, a fogyasztói jogsérelmet orvosolja.

Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésében foglalt ésszerűség tehát abban az alapvető fogyasztói érdekekben nyilvánul meg, hogy a kölcsön törlesztését a jogszabályoknak mindenben megfelelő szerződéses keretek között teljesíthesse. A fogyasztó ehhez fűződő – az Alaptörvény megfogalmazása szerint – tisztességes eljáráshoz való joga korlátozódik azáltal, hogy a kényszerű szünetelés nyomán továbbra is tisztességtelen feltételek alapján megállapított törlesztő részlet megfizetésére köteles, ami – ennek elmaradása esetén – a szerződés felmondásához is vezethet.

Tekintettel arra, hogy az eljárás a törvény rendelkezésénél fogva megakad, a fogyasztó attól is el van zárva, hogy a jogellenes felmondással szemben bírói jogvédelmet vegyen igénybe. Arra sincs lehetőség, hogy perben érvényesítse igényét olyan esetekben, amikor a kényszerű felfüggesztés időtartama alatt a hitelező vételi jog gyakorlásával élve szerzi meg a biztosítéki vagyontárgy tulajdonjogát.

A fogyasztót ért jogsérelmet súlyosbítja az, hogy a 2014. évi XL. tv. 38. §-a a megsemmisíteni kért törvényi rendelkezés módosítását célozza, miszerint a bíróság a felfüggesztett peres eljárásokat hivatalból 2014. december 31. napjától külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig **ismételten hivatalból felfüggeszti.**

Ilyen körülmények mellett tehát a fogyasztó el van zárva attól, hogy ügyében ésszerű határidőn belül a független és pártatlan bíróság döntést hozzon. 2015. december 31-e olyan távoli időpont, hogy addig a már megindult peres eljárások jogerősen befejeződhetnek, ha a megsemmisíteni kért törvényi rendelkezés ezt nem akadályozza meg.

Ismételten utalunk arra, hogy a fogyasztó számára egyetlen jogvédelmi eszköz a peres eljárás megindítása. A 2014. évi XXXVIII. törvény ugyanis nem tartalmaz olyan, a bíróság részéről hivatalból alkalmazni rendelt ideiglenes intézkedést, miszerint az eljárások felfüggesztésének időszaka alatt a fogyasztó törlesztési kötelezettségét a tisztességtelen szerződési feltételek figyelmen kívül hagyásával teljesítheti. Ezzel szemben viszont a hitelező a fogyasztóval szemben jogait – az árfolyamrés beszédése és a hiteldíj megemelésének lehetőségét kivéve – változatlanul érvényesítheti.

Az aránytalanság, egyensúlytalanság továbbra is fennáll, ideiglenes intézkedés hiányában a fogyasztó a tisztességtelenül megemelt törlesztő részletet köteles teljesíteni, a perek ésszerű határidőn belül történő befejezésére lehetőség nincs.

- 3.2. Az alaptörvény-ellenes törvényi rendelkezésből, továbbá a csatolt bírósági végzésből megállapítható, hogy a fogyasztó felperes alapvető jogát sértő végzéssel szemben a törvény a fellebbezés lehetőségét kizárja.

Ezzel a fogyasztó felpereseket további jogsérelem éri.

Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdése szintén alapjogként rögzíti a fellebbezési jogot olyan bírósági, hatósági vagy más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.

A fogyasztó jogát sérti az, ha a fogyasztói jogok védelmében indított per ésszerű határidő alatt törvény rendelkezésénél fogva nem fejeződhet be. A nevesített törvényi rendelkezés azonban nem csupán az ésszerű határidőben történő befejezést zárja ki, hanem megvonja a fogyasztótól a jogorvoslat lehetőségét is. Mindez súlyosan sérti az Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdésében biztosított jogot.

A jogsérelem súlyosságát érintően ki kell emelni, hogy a fellebbezési jog akkor sem biztosított, ha a bírói végzés egyébként hibás.

A 2014. évi XXXVIII. törvény 16. §-a értelmében a pereket akkor kell felfüggeszteni, ha a peres eljárás tárgya részben vagy egészben a 3. § (1) bekezdése, vagy a 4. § (1) bekezdése szerinti szerződéses kikötés.

A fogyasztó azonban nem csupán az említett szerződéses kikötések kapcsán indíthat pert a hitelező ellen. A per tárgya lehet az is, hogy a szerződés más okból, akár azért, mert kellékhianyos, vagy az alaki követelményeknek nem felel meg, érvénytelen; avagy az árfolyamréstől vagy a hiteldíj megemelésétől eltérő más szerződéses kikötés érvénytelenségének megállapítását kéri a bíróságtól. A bíróságok előtt számtalan olyan per van folyamatban, amelyek tárgyuknál fogva nem tartoznak a megsemmisíteni kért törvényi rendelkezés hatálya alá, ugyanakkor a fogyasztó és a hitelező közötti szerződést érintő részleges vagy teljes érvénytelenség megállapítását célzó perek. Ezek közös sajátossága az, hogy a kereseti kérelem jellegéből adódóan a 2014. évi XXXVIII. törvény szerint a hitelintézet által a Magyar Állam ellen megindított per eredményétől függetlenül is elbírálhatóak. Függetlenek továbbá az árfolyamréssel, illetve a tisztességtelenül megemelt hiteldíjjal kapcsolatos elszámolásokról is. Mindamellet viszont, ha a bíróság e pereket – hibás döntéssel – mégis felfüggeszti, a fogyasztónak jogorvoslatra lehetősége nincs.

A megsemmisíteni kért törvényi rendelkezés tehát nem csupán a már bemutatott okból sérti az Alaptörvény XXVIII. Cikk (7) bekezdését, hanem azért is, mert a kifejezetten hibás aktusok esetében is elvonja a fellebbezés jogát.

3.3. Az Alaptörvény B cikk (1) bekezdése kimondja, hogy Magyarország független demokratikus jogállam.

E rendelkezéssel ellentétes az, hogy a törvény – szintén az Alaptörvény már bemutatott két rendelkezését sértve - elvonja a fogyasztótól az egyébként mindenkit megillető jogokat, nevezetesen az ésszerű határidőben befejezhető eljáráshoz, valamint a jogorvoslatához való jogát.

A 2014. évi XXXVIII. törvény az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében írt alkotmányos alapvetést nem változtathatja meg. A jogállamisággal összeegyeztethetetlen az, hogy törvény alapjogi jogosítványok megvonásával az Alaptörvénytől eltérő sajátos eljárási rendet hozzon létre.

Székesfehérvár, 2014. november 4.